[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 491

ਆਰ ਕੇ ਅਰੋੜਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਏਸੀਈ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1820)

07 ਫਰਵਰੀ, 2018

[ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ਼ ਅਤੇ

ਮੋਹਨ ਐਮ. ਸ਼ਾਂਤਨਾਗੌਦਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ - ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, 1977 ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ 2A/ਜਾਂ XXXIX ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ - ਇਹ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 1977 ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ 2A/ਜਾਂ XXXIX ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ - ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1977 - ਜਾਂ XXXIX, ਨਿਯਮ 2A

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1.1 ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਐਕਟ, 1977 ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਮਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 1977 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ/ਜਾਂ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।[ਪੈਰਾ 7][495- ਐੱਫ-ਐੱਚ; 496-ਏ]

1.2 ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਆਦਿ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ

ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਚੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8][496-ਬੀ-ਸੀ]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1820 ਆਫ਼ 2018।
ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਖੇ 16.12.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਓ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ.377/2014।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਏਐਸਜੀ, ਰਾਹੁਲ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਾ ਨਾਰਾਇਣ, ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਗੋਇਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ **ਕੁਰੀਅਨ, ਜੇ.** ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. 22.06.2011 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:-
"ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਏਸੀਈ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਿਜ਼ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ 26-07-11 ਨੂੰ ਪਾਓ।"

3. ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-
"ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।"

4. ਛੋਟੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਅਪਮਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.11.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ 22.06.2011 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ, ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-
"ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ 22-06-2011 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਸਮਝ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਸਮਝ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ 22-06-2011 ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਟਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਬਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2002 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ।

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਲਾਹ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਬ-ਜੱਜ/ਜੱਜ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟ, ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ, ਮੈਨੂੰ 22.06.2011 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਲਈ ਉਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫਾਈਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

5. ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11, 13 ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ:-

“11. ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪਮਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ, 1997 (1997 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. XXV) (ਛੋਟੇ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਐਕਟ) ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਅਦਬੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਵੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਅਦਬੀ ਰਣਬੀਰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1989 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਕੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਬੇਅਦਬੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

13. ਕਿਉਂਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ, ਜਾਂ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਡ-ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ

ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

6. ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਤਾਂ 18.04.2016 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

"ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ, 1997 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ।
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।
ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ।"

7. ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਆਗਿਆ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1977 ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

i) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਆਰਡਰ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ii) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਕਮ XXXIX ਨਿਯਮ 2A ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

8. ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਆਦਿ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਦਲੀਲਾਂ ਲੈ ਸਕੇ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ